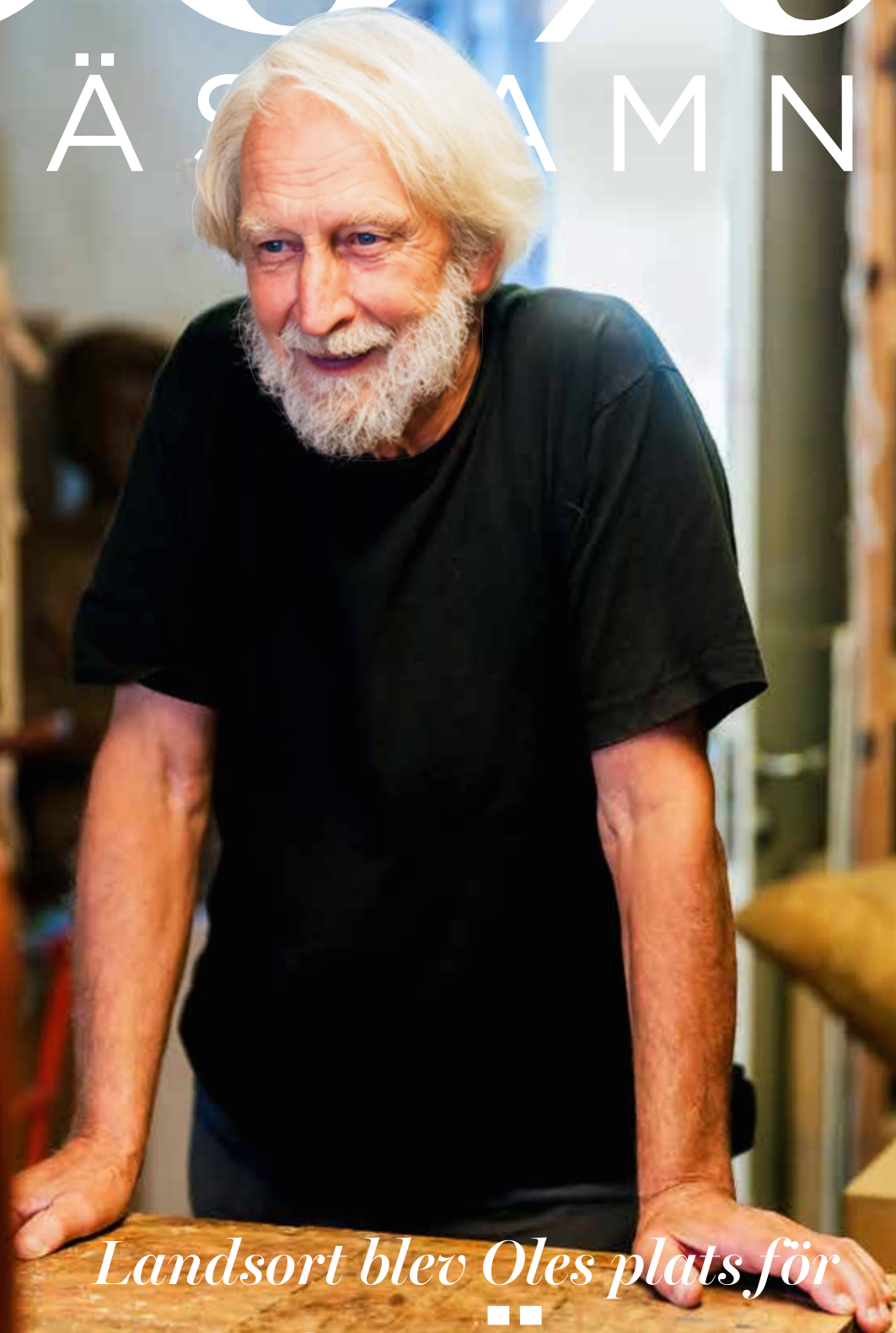

100%

NYNÄSHAMN

GLITTRANDE
GLAMOUR &
TANTPARKOUR

*Artrikedom
i vilda vatten*

*Passion för
rörelse & piffade
pälsklingar*

KRISPIGA HÖJD-
PUNKTER I HÖST

Landsort blev Oles plats för

SKAPARGLÄDJE

UNNA DIG NÅGOT PÅ HEMMAPLAN

Trots att det ännu bara är tidig höst, åtminstone enligt den gregorianska kalenderns tideräkning, så råder det ekonomisk vinter i vårt avlånga land enligt Sveriges finansminister. Vår monetära meteorolog presenterade sin prognos i samband med att regeringens budget lades fram i sin helhet under en sensomrig septemberdag. Nu är ju vi svenskar ett så in i Norden härdat släkte som lyckats överleva många bistra vintrar förr, men vi får trots allt hoppas att den ekonomiska versionen av finansministerns istid blir av det mildare slaget. Det gäller att inte snöa in totalt när nyhetsflödet om räntehöjningar och inflationsstatistik duggar tätt.

Men visst märks det att svångremmen dragits åt både här och där. Allt fler håller hårdare i plånboken för att få sina inkomster och eventuella besparingar att räcka. Det gäller lika för såväl privatpersoner som företag. När hushållen tvingas till återhållsamhet blir det som tidigare betraktades vara en självklar investering plötsligt en onödig utgift möjlig att undvara. Men det är förstas skillnad mellan överflödig lyxkonsumtion mot att sätta lite guldkant på den egna tillvaron. Att ta en gofika ute på café, göra ett restaurangbesök eller införskaffa något fint som man blir glad av är fortfarande görbart för många av oss. Det behöver inte vara så stort för att ge en känsla av tillfredställelse, bara lite flärdfullhet i vardagslunken helt enkelt. Det kan förstas också vara i form av en upplevelse, som ett biobesök eller att delta på någon av alla de kulturella aktiviteter som arrangeras i vår kommun.

Har man fortfarande möjligheten att unna sig något ibland är det bra att tänka lokalt. För faktum är att varje krona vi väljer att spendera på hemmaplan i förlängningen är en investering i vår egen välfärd. Den bidrar till underlaget av mer välmående företag som kan skapa fler arbetstillfällen på orten. Det leder i sin tur till skatteintäkter som ger förutsättningar för att få en ännu mer attraktiv kommun med större utbud av både varor och tjänster, såväl i privat som offentlig regi. Ju fler som gör sina inköp på orten i stället för på annan plats, till exempel på nätet, ju fler verksamheter av olika slag kommer det förstas också att finnas här i framtiden.

Man brukar ju säga att ingen kan göra allt men alla kan göra något, och det gäller såväl privatpersoner som företag. Tillsammans kan vi, efter egen förmåga och plånbokens storlek, bidra till att vårt Nynäshamn ska gå en skön vår till mötes och blomstra även efter att den ekonomiska vintern dragit förbi. Då kan en behagligare framtidsprognos med stor säkerhet komma att slå in. Det satsar vi på till 100%!

Niclas Axelson & Paulin Sunesson

INNEHÅLL

När musikhistoria skrevs i Nynäshamn	4
Viltvatten för en rikare fauna i Valsjö	12
Kvinnlig balansakt mitt i naturen	16
Kreativitet får utrymme på skärgårdsö	18
Kärlek till hundar, träning och dans	24
Brobyggare och andra i Andra	28
En utflykt behöver inte vara långt borta	30
På gång på hemmaplan under hösten	32
Kors & tvärs med ordgåtor & sifferexercis	34

FORMASTÅL AB

SVETS, SMIDE & MASKIN

Sunnerby Industriområde, SORUNDA

☎ 08-530 444 80

- Tillverkning och reparationer
- Gas- & plasmaskärning
- Stålkonstruktioner
- Bearbetningar
- Klippning, bockning av plåt
- Pressning hydraulslang

ÅRETS FÖRETAGARE I NYNÄSHAMNS KOMMUN

Allt inom mark & anläggning!

Ring så hjälper vi dig! 076-185 22 89

LILJEHAMMAR
ENTREPRENAD AB
grävtjänst | mark | trädgård

INRED NATURLIGT OCH MÅ BÄTTRE

Det är sedan länge fastställt att vi mår bättre när vi vistas i naturen. Det är ju det vi är gjorda för. När vi rör oss i skog och mark blir vi helt enkelt lugnare och mer harmoniska. Och vi mår bättre av hem inredda med naturmaterial. Som trä till exempel. Dessutom är det förstås även så att en vacker omgivning får oss att må bra.

Allt detta har Moelven tagit fasta på i skapandet av sin nya panelserie Stilla. Den är framtagen med naturen som inspirationskälla, med vacker trästruktur som varsamt lyfts fram med fyra olika kulörer hämtade från den svenska naturen. Kanske det närmaste skogen man kan komma, men ändå vara inomhus.

Erbjudandet gäller t o m 13/11 2023, så långt lagret räcker.

INNEPANEL
MOELVEN STILLA
20%
rabatt

NYHET

Leverans hem till dig - Från 500:-

En riktig bygghandel

XL-BYGG NYNÄSHAMN

Hammarhagsvägen 16

Tel 08-520 174 75

www.xlbygg.se/nynashamn

Öppet: Vardagar 06.30-18, lördagar 9-14

ALLT DU BEHÖVER FÖR HUS & TRÄDGÅRD

I våra nya fina lokaler kan du hyra alla slags byggmaskiner och handla Husqvarnas sortiment av trädgårds och grönytemaskiner.

Vi utför även reparationer och service på skogs- & trädgårdsmaskiner.

Fler **KAMPANJERBJUDANEN** hittar du i butiken.

10%
på alla
gräsklippare
i butiken.

HLL Hyreslandslaget

Teknikervägen 12, 149 45 Nynäshamn

Tel: 08-520 122 34, e-post: nynashamn@hllab.se

Följ oss på Facebook & Instagram
för att se fler erbjudanden!

Husqvarna
Group

70-talets färgstarka glamrockare

TEXT INGMARIE WASS

I mitten på 1970-talet var Tears ett av Sveriges största popband med publikrekord på sina konserter. De var pionjärer inom sin genre och blev förebilder för många kommande musiker.

Lars "Fubbe" Furberg från 1970-talsbandet Tears brukar inte fika. Ändå har han gått med på att träffa mig på Müllers café för att prata glamrock och musikhistoria. Efter alla år i musikens tjänst, med sena kvällar och nätter, gillar han att sova ut om mornarna och vill helst ses efter lunch. Han har nyligen ätit frukost och jag lunch, så vi tar varsin cappuccino.

”Man fick några hundringar för ett gig”

Glamrockgruppen Tears var framgångsrika och nydanande på 1970-talet.

De bildades i Katrineholm men fick snart Nynäshamn som bas. 1979 bytte de namn till The Radio som spelade mer powerrock och hade sin storhetstid på 1980-talet. Med på hela resan och frontfigur var Lars ”Fubbe” Furberg.

Idag ägnar sig Fubbe åt FTP (Fubbe, Tjaback och Pelle), två akustiska gitarrer, en bas och trestämmig sång av allt från Bellman till Coldplay. Han uppträder också med dottern Fanny Furberg, som tillsammans med Staffan Ungsgård på violin sjunger bland annat keltisk och irländsk folkmusik och sea shanties.

Fubbe hinner bara komma in i lokalen så är det hej både hit och dit – en stadens kändis. Och även om han var med och skrev svensk musikhistoria med glamrockbandet Tears så är det nog också för att han fortfarande är aktiv i det lokala musiklivet.

In på Müllers kommer också Bengt Walther som var trummis i Tears från starten. Bandet kom att ha olika trummisar under årens lopp.

– Tänk att två av Tears originalgubbar från Katrineholm råkat hamna just här i Nynäshamn – och innan Matti Vuorinen flyttade till Gotland var vi tre!

Fubbe och Bengt blev lekkamrater i tioårsåldern. De bodde bara några kvarter från varandra och var båda musikintresserade.

– Fast Katrineholm på den tiden var dubbelt så stort som Nynäshamn så kände alla alla, speciellt om man höll på med musik. Pappa var väldigt duktig sångare och mamma spelade piano, vi sjöng och spelade mycket i familjen. När jag var tio fick jag pappas gamla Levin (gitarmärke) och han lärde mig mina första ackord. Tror att första låten jag spelade var Diggety Doggety, säger Fubbe.

Låten var Streaplers och låg på Kvällstoppen 1964. Fubbe minns hur det var att hålla sig uppdaterad inom musiken på sextioalet och början av sjuttioalet.

”Jag låste in mig på mitt rum och lyssnade med örat mot radion”

– Utbudet var litet. Radion spelade dagens poplåt minns jag. På lördagar klockan tre direktsändes Tio i topp med poplåtar som en ungdomsjury röstat fram. På tisdagkvällar var det Kvällstoppen med veckans mest sålda skivor. Då låste jag in mig på mitt rum och lyssnade med örat mot radion. Annars var det att ratta in Radio Luxemburg och till den kanalen somnade jag varje kväll.

Omkring 1968 startade kompisarna Tears. I början spelade de mest covers och runt 1970 en hel del power-versioner av amerikansk ”bubblegum”, som Ohio Express och 1910 Fruitgum Company. Fubbe stod för sång, Bengt trummor, Eddie ”Eddan” Eriksson gitarr och Matti Vuorinen bas.

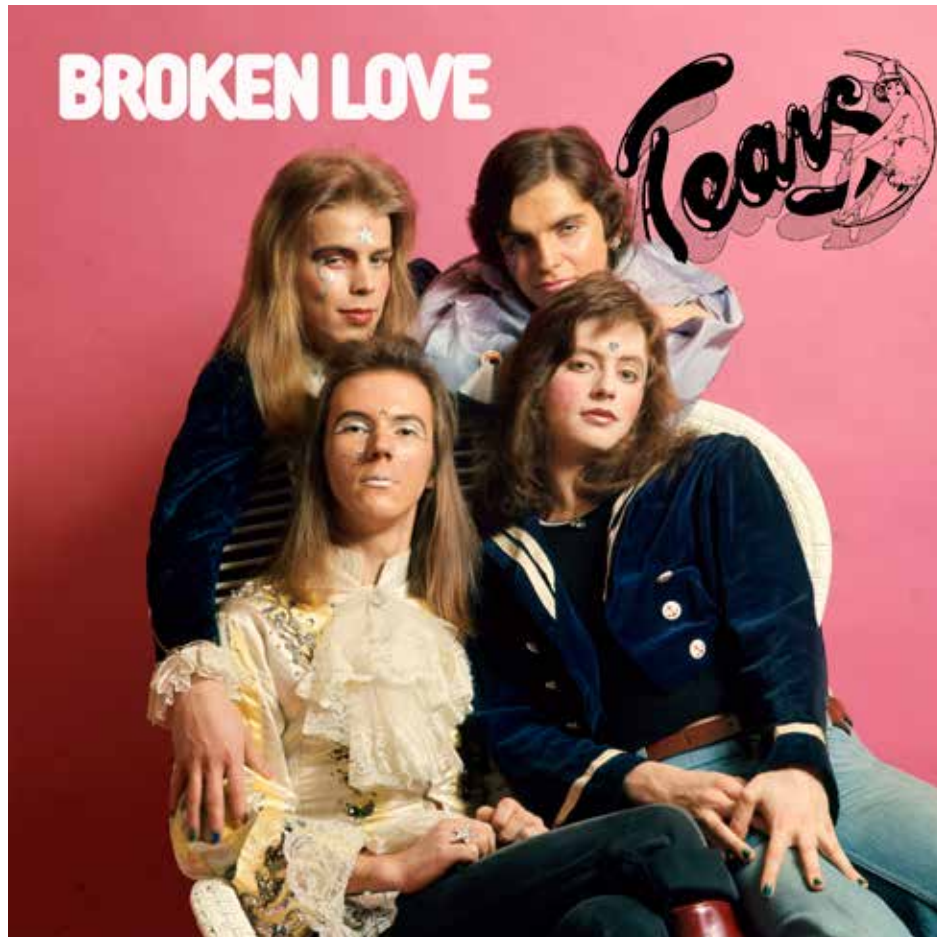
– När vi startade Tears var CeGe Ahlqvist en poppis DJ på ungdomsgårdarna och vi visste att han även bokade band. När han var i Katrineholm bad vi att få spela. Dagen efter, en söndag, ställde vi upp alla våra grejer i en gammal skola i Lerbo och körde några låtar och så blev han vår bokare tillsammans med Göran Bergander som bor här i Nynäs. Man fick några hundringar för ett gig på en ungdomsgård och hade vi tre jobb i veckan blev det rätt bra.

Tears spelade på den första upplagan av rockfestivalen Lövstock ute på Lövhamnen 1979.

– Tänk att två av Tears originalgubbar från Katrineholm råkar bo här i Nynäshamn, säger Lars "Fubbe" Furberg när han stöter ihop med barndomskamraten Bengt Walther som också var glamrockbandets första trummis.

Tears, blev under åren 1973 till 1975 kända för att ta den brittiska glamrocken till Sverige samtidigt som proggen dominerade svensk musikscen. En av deras mest kända låtar är God Save the 45 och den ligger på Spotify tillsammans med en del andra från gruppens samlingsalbum.

Samtidigt som Fubbe, Bengt och deras musikkompisar växte upp och blev allt mer intresserade av framför allt brittisk rock och pop hände något unikt på den svenska musikscenen. Under sent 1960-tal slog proggen igenom och växte sig stor i början av 1970-talet. Progg kan beskrivas som icke-kommersiell musik, ofta med vänsterpolitiska texter på svenska.

Bengt Wahlter hoppade av och flyttade så småningom till Nynäshamn. Ny trummis blev Thomas "Tompa" Eriksson. Fubbe bestämde sig för att hoppa av gymnasiet 1971 för att se om det gick att leva på musiken. Snälla föräldrar lät honom bo och äta hemma.

– Sweet, ett brittiskt glamrockband, var vår favorit. Jag har nog hört dem live sju, åtta gånger, de turnerade en hel del runt om i Sverige. 1972 var de på Annexet till gamla Folkets hus i Nynäs, det som idag ligger intill Kulturskolan, och då var vi där. Sedan skulle de spela på Domino i Stock-

holm och vi hängde på. Första gången jag hörde deras Funny Funny på Radio Luxemburg satte jag mig rakt upp i sängen. Samma när jag hörde Space Oddity med Bowie första gången eller Sylvia's Mother med Dr. Hook.

"Vi blev till och med bombhotade"

1973 började de skriva eget material, inspirerade av bland andra Sweet. De skrev på engelska och tog också efter Sweets image på scenen med glitter, paljetter och smink. Därmed gick de rakt emot strömmen i den svenska proggrörelsen. Det var show på scenen med rök och ljuseffekter. Plåtastövlar flögs in från England, sådant fanns inte i Sverige då. Ett sminkmärke gav dem make up-kurser och betalade för en proffsig affisch, något som bandet själva inte skulle haft råd med, och skivbolaget flög in en känd fotograf från USA.

Janne Bark värvades som 16-åring till Tears och slog igenom när bandet omformades till The Radio. Sedan dess har han spelat in skivor och medverkat på otaliga turnéer med Ulf Lundell.

I mitten på 1970-talet var Tears ett av Sveriges största popband med publikrekord på sina konserter. De var först i sin genre och blev förebilder för många kommande musiker varav en del varit förband till Tears konserter, bland andra Tomas Ledin. 1979 lades Tears ner men 2021 släpptes dokumentären Glam, Sweat & Tears av Jovan Radomir på SVT.

– Vi hade lite tjejiga kläder, något Susanne Ljung nämner i dokumentären. Många artister ville vara bredbenta men vi gjorde vad vi kunde av en mer androgyn framtoning. Visst kastades det glåporöd efter oss ibland och vi blev till och med bombhotade några gånger. Men de allra flesta gillade stilen och jag kan blygsamt skriva under på att den fungerade som rena brudmagneten. Vi gick även hem i gayvärlden som inte var så utbredd och accepterad då.

– Vi åkte runt och spelade så mycket vi orkade. CeGe bodde i Nynäshamn så vi spelade mycket här och då bodde vi hos honom. Ofta fick vi höra att vi spelade ”sminkrock” och utanför en folkpark i Värmland stod det i stället ”svingpopbandet” på affischen. Men det finns värre exempel, som när Tony Ellis från Jamaica skulle uppträda med sin reggaeshow stod det ”Tony Elvis raggashow” på affischen. De som drev folkparkerna var gamla farbröder och härliga karaktärer. När man hämtade gaget blev man bjuden på ljummen vodka i ett litet plastglas, ”tack för ikväll”.

”Förra året gjordes ett nysläpp i rosa vinyl”

Tears första skiva med samma namn hade ett rosa omslag och gavs ut på vinyl 1974, senare även på CD. Den kallas ”den rosa skivan” och förra året gjordes ett nysläpp i rosa vinyl.

Nästa album Rocky T blev mindre glamrockig. Nu hade Tompa kommit tillbaka som trummis.

– Tompa var också den som ihärdigt bearbetade Universal Records, som då hade köpt upp vårt skivbolag Sonet, att göra en samlings-CD som nu även finns på Spotify. Jag blev rätt glad när jag en dag hörde The Ballot Band från min dotter Fannys tonårsrum, hon hade valt den som favvolåt på sin spellista. Tack vare digitaliseringen av albumet kommer det in några hundra ringar i Stimpengar varje år.

I början av 1975 slutade Matti. Han hade fått jobb som producent, låtskrivare och talangscout på Tears skivbolag Sonet Records och flyttade till Nynäshamn för att få närmare till jobbet i Sundbyberg. En dag kom Bengts dotter in och sa att hon träffat en tjej, Lina Vuorinen. Matti hade råkat bli granne med Bengt Wahlter!

Efter ett tag ville Sonet Records att Matti skulle göra en tredje platta med Tears och bandet behövde nya medlemmar.

– Han ringde in mig och Matti skulle själv spela bas. Vi hade turnerat i Norge och träffat på två norrmän som Matti hyrde in, Jan-Egil Bogwald på gitarr och Roald Olsen på trummor. De bodde hos Matti, sedan fixade de eget och blev kvar i stan. Fubbe fortsatte att skriva låtar samtidigt som han gjorde lumpen och pendlade när bandet skulle repa.

Det tredje albumet, Romantica, släpptes och bandet fortsatte att byta medlemmar.

NYHET!

RAKEL | LEA

Centralgatan 6, Nynäshamn • Webshop: rakelochlea.se
Vardagar 10-18 • Lördagar 10-15 • 08-520 103 51 • Följ oss på

coop

Matbutiken mitt i centrum

Nybakat bröd varje dag!

Baguetter
Bonjour 400 gr.

2 FÖR 20:-

Reservation för slutförsäljning.

Förbutik med postombud Svenska Spel • Instabox

Välkommen önskar Niklas Tyni med personal!

ÖPPET ALLA DAGAR 8-21

”Det var powerpop med mycket sextiotial i botten”

– Efter Matti blev vår nya basist Roland ”Rolle” Hermin, en lokal hjälte inom musiken och en omtyckt musklärare bland annat i Ösmo. Han föreslog en sextonårig yngling som var jäkligt duktig på gitarr och det var Janne Bark som senare blev Ulf Lundells gitarrist.

Janne Bark bor inte kvar i Nynäshamn men har inom kort en utställning med sin konst på Konstpoolen. Vernissage är den 21 oktober kl 12-15 och då kommer Janne även att spela lite. Utställningen pågår till den 8 november.

FOTO MARIA HENRIKSSON

Fubbe försöker sammanfatta för mig:

– Sedan slutade Rolle, in kom Kenneth ”KP” Pettersson och sedan slutade Roald. Genom ett dansband fick vi kontakt med Janne Blom som var en duktig trummis. Han bodde i Göteborg men flyttade också hit efter ett tag. Då var vi fem glada gossar. Jag vet inte hur det gick till men i slutet på 1970-talet var vi med på en samlingsplatta med bland andra Snowstorm och Heartbreak Hotel. Vi gjorde också en turné med Hangover och Heartbreak Hotel. Då hade vi glidit in mer mot new wave som kom när den brittiska punken plötsligt dog ut. Vi influerades av Elvis Costello, Nick Lowe och andra, det var powerpop med mycket sextiotial i botten.

Svenska Sonet hjälpte Tears, som skrev allt på engelska, att få kontakt med systerbolaget i England.

– Vi löpte runt bland skivbolagen i London 1978, bland annat till Stiff Records som startats av Jake Riviera och som bara hade bra artister, som Elvis Costello, Ian Dury och Nick Lowe. Men det blev inget.

I stället fick Tears skivkontrakt med Lennart Grahn, en gammal idol från Shanes.

”Vi stannade till vid Hall och begravde namnet Tears”

– Lennart jobbade då på Dieke, en instrumentaffär i Fruängen, samtidigt som han startade ett skivbolag. I den vevan bestämde vi att nu byter vi namn på den här orkestern. En natt på väg hem från en spelning stannade vi till vid fängelset Hall och begravde namnet Tears. Sedan spånade vi fram det nya namnet, The Radio.

Lennart Grahns lilla skivbolag hade inte resurser att promota The Radios andra skiva så de fick gå vart de ville. De valde att signa med SOS som redan skötte distributionen av den första skivan.

– Vi hamnade hos SOS Records där bland andra Freestyle och The Boppers låg och skrev kontrakt för vår nästa platta. Den lanserades i ett tjugotal länder och 1983 spelade vi sex veckor i Japan. Dåvarande

keyboardaren Hasse Engström kom inte med, honom sydde polisen in när han skulle förnya sitt pass för att han smitit från lumpen. Vi blev desperata men fick med oss Anders Uddberg från Freestyle och han blev kvar hos oss. Vi spelade på samma ställe under hela veckan och bodde tvärs över gatan. Det var jättekul!

Hösten efter Japan hade The Radio, som de nu hette, gjort sin fjärde platta hos SOS men var inte så nöjda.

– EMA Telstar kom på att baka ihop oss med Pugh Rogefeldt och vi turnerade i ett år. Sommaren 1984 skulle vi avsluta på Kos men Pugh hoppade av och vi raggade upp Niclas Wahlgren som vi hade körat åt på hans första platta. Då händer det ofattbara, Anders Uddberg som spelade keyboard och hade producerat och skrivit låtar åt Niclas Wahlgren dör den första natten på Kos. Efter det hände inte mycket på ett tag, vi var ganska trasiga.

Tears har en aktiv fanpage på Facebook med över 850 följare. Här finns en hel del rolig musikhistoria för den intresserade. De finns också på Spotify och Youtube. Även The Radio har en gruppssida på Facebook.

”Vi var ganska trasiga efteråt”

1985 gjorde bandet ett nytt försök med hårdrockslåtar under bandnamnet Deep Dive och spelade in en Maxi-EP.

– Därefter tog vi med Nicko Nicolausson från Nynäshamn på sologitarr och spelade in en hel LP. Innan skivan hann släppas gick bolaget i konkurs så idag är det väl något konkursbo som äger plattan...

– Från början var Janne Bark med men sedan började han spela heltid med Ulf Lundell. Istället fick vi en amerikansk gitarrist, West Talton, och efter honom kom Hasse Engström in på keyboard. Kuriöst nog blev Hasse sedan min sväger och nu odlar han vin i England. Sedan tog Anders Uddberg över keyboarden, fram till sin död.

– Och där tog sagan slut, säger Fubbe och ler.

Smått omtumlad sitter jag kvar och undrar hur historien hade kunnat sluta om inte Anders Uddberg så tragiskt gått bort, om inte sista skivbolaget gjort konkurs och tagit skivan med sig. En riktig saga är det i alla fall, som involverar många av Sveriges duktigaste musiker, inte minst Lars ”Fubbe” Furberg själv.

HAMMERSTA
FASTIGHETER AB

Industri - och lagerlokaler uthyres i Nynäshamn

Kalvö ind.omr. Teknikervägen 1

Lokaler från 128 kvm till ca. 400 kvm med eller utan övervåning.

Parkerings- / uppställningsplats tillhör lokalen.

Stor takskjutsport samt separat entréingång.

Tillträde under hösten.

Ring för mer information

Tel. 08-409 310 00

www.hammersta.se

RABATTER, ERBJUDANDEN & EN GENERÖS UTLOTTNING

Kvällsöppet på stan kl. 17-20
i många butiker, caféer och restauranger

Tjejkväll

TORSDAG 26 OKTOBER

Ät, mingla och shoppa med generösa rabatter och erbjudanden. Ju fler butiker du shoppa i för minst 100 kr, ju större chans att vinna under den stora utlottningen av priser på Folkets Hus ca kl. 20.15. Givetvis får även killar kvällsshoppa och ta del av alla erbjudanden.

Läs mer på instagram & facebook eller vår webb:
www.nynashamscentrum.se

favorit i repris!

STADSKÄRNE
FÖRENINGEN
NYNÄSHAMN

Aktuellt från Nynäshamns kommun

Hej Nynäshamn!

"Förut jobbade vi med stora analoga ledningskartor i papper, som vi fick ta med oss ut på fältet. Började det regna fick vi beställa nya."

Lars Nilsson
VA-ingenjör

Foto: Nynäshamns kommun

Nynäshamns
kommun

50 år i trogen tjänst

Den 14 maj 1973. Då började Lars Nilsson, VA-ingenjör, sin resa på Nynäshamns kommun. En kommun som då endast bestod av Nynäshamns stad. På den tiden var nämligen både Ösmo och Sorunda egna kommuner. 1973. Det betyder att Lars firar 50 år på Nynäshamns kommun!

Det var inte bara uppdelningen mellan tätorterna som var annorlunda. Skillnaden förr mot nu är enorm. Lars berättar om några exempel:

– På den tiden hade vi inga arbetskläder, möjligtvis ett par stövlar när det regnade. I övrigt fick vi använda våra egna privata kläder, även om man jobbade ute på fältet. Idag är det ju bara varselkläder och skyddskläder som gäller.

Kassettbandspelaren spelade en viktig roll

Lars berättar också om hur beredskapen var annorlunda förr:

– När allmänheten ringde jouten om en vattenläcka fick de tala in ett meddelande som spelades in på ett kassettband. Vi fick sedan åka in till lokalen i Nynäshamn där kassettbandspelaren fanns, backa tillbaka bandet och spela upp vad som hade sagts.

Först efter det kunde vi börja åtgärda felet. Nuförtiden går ju allt jättesnabbt via mobiltelefoner.

Pärnissan Lars

– Förut jobbade vi med stora analoga ledningskartor i papper, som vi fick ta med oss ut på fältet. Började det regna fick vi beställa nya. Nu finns allt digitalt på ett och samma ställe.

– Men jag har faktiskt sparat alla gamla ledningskartor och mycket annat av VA:s underlag också. Det är ofta mina kollegor

kommer in till mig för att få reda på hur en ledning är dragen eller så. De tycker att det går snabbare än datasystemen. Jag kallar mig själv för pärnissan!

Har du någon udda händelse att berätta om från dina 50 år?

– Jag minns när vi skulle byta VA-ledningar på en gata i Nynäshamn, det här var på 1970-talet. Det bodde ett äldre par i en av villorna där och jag var tvungen att be mannen i huset att ställa sin bil på gatan, så att vi lättare skulle komma åt att jobba. Till saken hör att mannen var extremt nogga med sin bil.

– Till allas fasa var bilen borta nästa morgon! Det visade sig att den hade blivit stulen och förstörd och mannen var såklart väldigt upprörd. Men det löste sig genom att kommunen erbjöd sig att betala självriskan.

“På den tiden hade vi inga arbetskläder, möjligtvis ett par stövlar när det regnade”

Lars Nilsson

Yrke:

VA-ingenjör.

Sysselsättningsgrad:

Två dagar i veckan. Jag ser alltid fram emot nästa torsdag och fredag – vilket är dagarna jag jobbar.

Anledning till att det har blivit 50 år på kommunen:

Mina fantastiska arbetskamrater och för att mitt arbete är omväxlande, spännande och lärorikt.

Välgörande VILTVATTEN i VALSJÖ

Ett mycket speciellt landskap breder ut sig framför vår syn. 100% Nynäshamn har stämt möte med Tommy Engborg, som är förvaltare på Nynäs Gods, och vi ses på markerna intill Valsjö gård i Ösmo. Det var 2017 som det nya våtmarkslandskapet började byggas. Eller snarare formas fram med hjälp av lastbilslass på lastbilslass av lermassor från det samtida anläggandet av nya Norviks hamn.

TEXT & FOTO SOLVEIG SIGRIDSDOTTER THÖRNBLOM

Det började med att NCC kontaktade Nynäs Gods för att fråga om det fanns möjlighet att göra sig av med ett överskott av massorna från Norvik här. Sagt och gjort. Med det ingångna avtalet blev liksom flera miljövinster uppfyllda på samma gång. Dels blev transportererna av massor inte så långa, dels fick Nynäs Gods möjlighet att fortsätta på den inslagna linjen – att driva ett jord- och skogsbruk med ekologins bästa för ögonen. Så startade Valsjö naturvårdsprojekt, som ett samarbete mellan NV Gårdsförvaltning och Nynäs-Ösmo LBC i det gemensamägda bolaget Nynäs-Ösmo Entreprenad AB.

Sedan 2017 har det hunnit växa fram en stor kulle i dalgången där lastbilarna lämnade sina lass. Nu ska ingen tro att det bara tippades vad som helst och hur som helst på marken. Samtliga massor testades noggrant, för det var ju inte meningen att föra ned gifter i jorden. Den som inte har sett hur det såg ut på platsen innan detta nya ekosystem anlades, kan ha svårt att förstå vilken omfattande förändring som landskapet har genomgått. Medan vi strosar runt på markerna så berättar Tommy om platsen. Här har varit betesmarker förr, och är så fortsatt. Valsjö gårds herefordkossor går nu och betar, och på andra håll betar fåren. Genom kossornas beteshagar rinner i sakta mak det vatten som har haft stor inverkan på djur- och växtliv.

– Jag vill kalla det viltvatten och inte våtmark, säger Tommy Engborg.

– Vattnet lockar till sig groddjur och fåglar och även en del växtlighet som annars inte skulle trivas här.

Inte bara djur lockas till det nya ekosystemet. Även människor söker sig hit för att promenera och kanske studera djurliv och växter. För att systemet inte ska rubbas, av regn eller torka, så regleras vattennivåerna mekaniskt på ett sätt som närmast kan beskrivas som en flottör. Det ska vara en jämn genomströmning av vatten, så att det inte blir översvämningar eller ökentorr i markerna. I den nedersta av "sjöarna" växer det gott om vass. Kor är inte rädda för att blöta ner klövarna, utan går rakt ut i vattnet och betar av vassen. Andra växter som dykt upp i mängder på området är lusern och åkersenap.

– Det är spännande att studera vad korna äter. Det verkar som om växterna är olika goda, eller möjligen ätliga, beroende på det stadium de befinner sig, säger Tommy Engborg.

– Ena dagen är en växt jättegod, för att plötsligt nästa dag ratas helt. Det har talats en del om våtmarker på senare tid. Inte minst till

Konst & Hantverk

Utställning och försäljning
i Godsmagasinet

mellan Nynäshamns station och färjeterminalen
Se även vår hemsida www.fkohnyas.se

HÖSTMARKNAD

Vernissage lördag den 14 okt.

Öppet 14-15 okt, 20-22 okt, 27-29 okt, 3-5 nov

Alla dagar kl 10.30-16

Varmt välkommen!

JULMARKNAD

Vernissage lördag den 25 nov.

Öppet 25-26 nov, 1-3 dec samt 8-23 december

Alla dagar kl 10.30-16

Med oss får ni tid över för annat!

Ditt lokala städföretag sedan 1989

Vi utför städ- och byggtjänster
för företag, bostadsrättsföreningar,
offentliga miljöer, hem och hushåll
i Nynäshamn med omnejd.

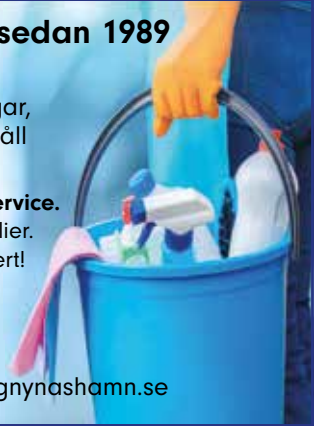
Pålitlig, professionell, kvalitet & service.

Miljövänliga produkter utan kemikalier.
Välkommen att kontakta oss för offert!

CALTAN AB

Teknikervägen 1, Nynäshamn

Tel. 08-520 270 61 www.stadningnynashamn.se

Vi firar 30 år som idrottsförening!

Födelsedagen är torsdagen den 16 november.

Vi firar hela vecka 46 (13-19 november) med fina
erbjudanden, föreläsning, prova på-pass och mycket mer.

Missa inte vår jubileumsvecka - varmt välkommen!

Telivägen 16, Nynäshamn. Tel. 08-520 120 20 • www.friskisvettis.se/nynashamn

Ösmo Plantshop

Välkommen till ett utflyktsmål för hela familjen

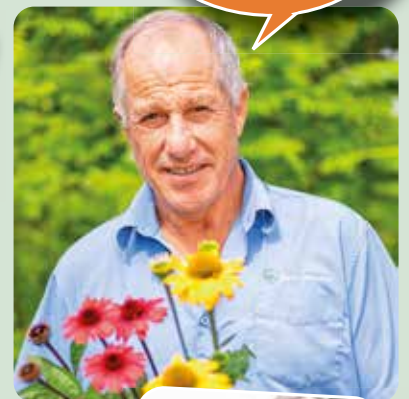
*Du vet väl
att hösten är
bästa tid för
plantering?*

Höstplan(t)era!

Dags att förbereda trädgården inför vintern...

Hos oss finns mycket att välja bland för din trädgård och ditt hem.
Även inredning, presenter med mera. Kom & upptäck vårt sortiment.

Stort utbud för såväl inne som ute!

HÄCK- PLANTOR

Mycket fina
till bra priser!

Boka in vår årliga
JULMARKNAD
som i år blir 2-3 dec
med ett flertal
lokala företag på plats
i trädgården.

Njut en stund i vårt TRÄDGÅRDSCAFÉ

Sitt ner i vårt sköna och varma
växthus eller i trädgårdens höstsol.

Vår populära vegetariska buffé
serveras dagligen. Välj även bland
goda hemgjorda bakverk och tårter.

Växtstigen 1, Ösmo. Tel 08-520 272 30. www.osmoplantshop.se

Öppettider i butiken: Mån-fre 10-18, lör 10-16, sön 10-16 • Cafét: Mån-fre 10-16.30, lör-sön 10-16

Tommy Engborg på NV Gårdsförvaltning var tillsammans med Henric Karlsson från Nynäs-Ösmo Entreprenad nominerade till Nynäshamns kommuns hållbarhetspris 2021 med motiveringen:

”Inom ramen för Valsjö Naturvårdsprojekt har dessa två entreprenörer förvandlat ett 10 hektar stort område från en ofruktbar sänka till ett attraktivt och levande område med böljande kullar och en fågelsjö. Ett lyckosamt initiativ där större delen av massorna som schaktades bort från Norvikudden bara transporterades några kilometer med minsta möjliga miljöpåverkan. I Valsjö finns nu en våtmark som attraherar och gör skillnad för en mängd arter, främjar den biologiska mångfalden och gynnar allas vår miljö.”

följd av aktivister som på olika, mer eller mindre dramatiska sätt, försöker upplysa oss medborgare om vikten av att behålla och återskapa våtmarker i vår värld. Flertalet som ser och hör rapporteringen om dessa aktioner reagerar ofta kraftfullt och negativt. Att limma fast sig i gatan och stoppa upp trafik ses inte som ett bra sätt att demonstrera och protestera. Om vi bortser från dessa aktioner, och istället fokuserar på våtmarkerna och deras betydelse, är det faktiskt så att våtmarker är jätteviktiga för vår miljö. De bidrar till att minska växthusgaser, de renar vatten och skyddar mot såväl torka som översvämningar. Och som grädde på moset så är våtmarker en av de mest artrika miljöerna som finns.

Medan vi går och samtalar om just dessa saker så hoppar en stor och grann groda upp framför våra fötter. Ljusbeige med stiliga kajalstreck på kinderna. Den tar långa språng, men stannar plötsligt upp och låter sig fotograferas. Det visar sig vara en ”vanlig groda” (*Rana temporaria*) och just den är inte särskilt hotad. Men den trivs mycket bra i våtmarker och livnär sig på insekter, maskar, larver, sniglar, spindlar – och andra grodor. Bakom oss simmar en stor flock gräsänder omkring i vattnet och jag funderar på om grodan riskerar att bli mat åt någon av dessa.

Vi avslutar vår promenad och gör en sväng till Valsjö gård. Kostallet är tomt så här års, men under vinterhalvåret bor korna här och föder även sina kalvar. Stort ljust och luftigt är det i ladugården och utanför njuter avelstjurarna Karlsson, Fransson och Jutto i höstsolens sken. Det är få saker som är så rogivande som att vara med kor som idisslar. Herefordrasen är lugn och snäll. Den är lättfödd och behöver inte kraftfoder, utan klarar sig bra på så kallat grovfoder, alltså hö och halm. Ursprungligen har rasen horn, men kulliga (hornlösa) djur har avlats fram.

Varannan vecka slaktas två djur på Valsjö gård och det fina och ekologiska köttet säljs i gårdsbutiken som har öppet fredagar från klockan 15 till 18.

– Ibland står våra kunder och köar utanför butiken, berättar Tommy Engborg.

– Man är på hugget och vill ha de bästa bitarna.

Han visar ett styckningsschema som verkligen tar hand om i stort sett varenda del av djuret. Rätt tillagat är alla delar delikatesser och just de här djuren betar på ekologiskt odlade vallar och i beteshagar. På vintern äter de av gårdens hö. De korvar som säljs i gårdsbutiken består så gott som uteslutande av nötkött, förutom någon enstaka sort som är en blandning av gårdens kor och får.

”Förutom allt bra som viltvattnet innebär för växter och djur så har området blivit ett fint rekreationsområde för oss människor”

Det verkar finnas en hel del att stå i på Valsjö gård, liksom på hela Nynäs gods som Valsjö är en del av.

Hur kommer det sig att man ger sig på ett projekt som att fylla en hel dalgång med lermassor för att skapa ett helt nytt landskap?

– Jo, när de hörde av sig från NCC och ställde frågan så tänkte vi: Varför inte? Det passade bra in i vårt ekologiska tänkande på Nynäs gods och så var den här dalgången inte lämplig för vare sig åkermark eller skogsbruk, så det passade riktigt bra för oss.

– Och förutom allt bra som viltvattnet innebär för växter och djur så har området till på köpet blivit ett fint rekreationsområde för oss människor, säger Tommy Engborg.

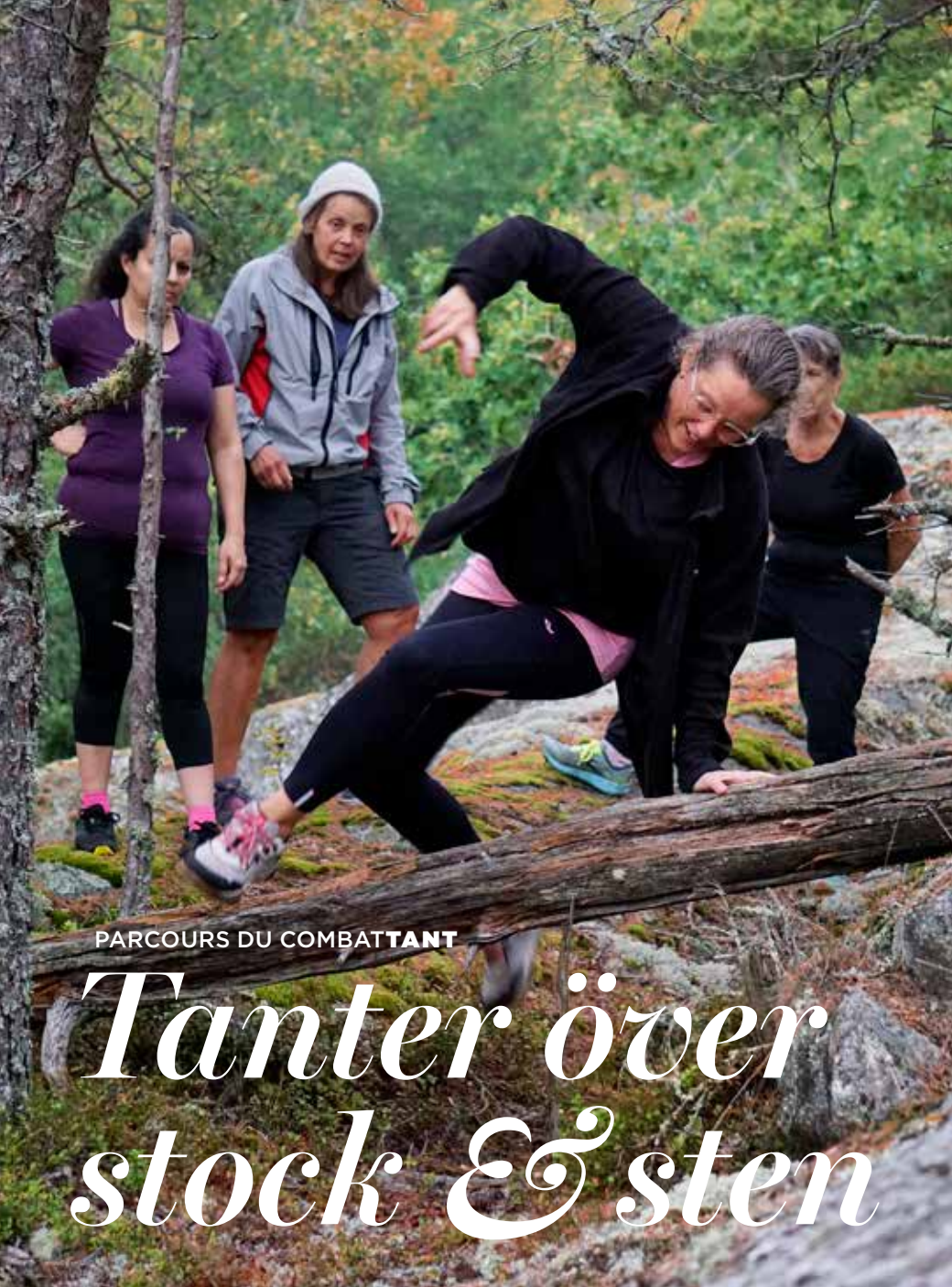

*Avelstjurarna Karlsson,
Fransson och Jutto är av
rasen Hereford.*

*En helt vanlig
groda trivs i vilt-
vattenmarkerna.*

PARCOURS DU COMBATTANT

Tanter över stock & sten

TEXT PAULIN SUNESSON | FOTO FRIDA WELIN

På väg ut mot Lövhamnen den där tisdagen i mitten av september börjar det regna. Det är så där lagom varmt i luften som det kan vara en höstkväll, men regnet slår ner mig och orken mot slutet av dagen tryter. Jag kommer på mig själv med att tänka "hoppas att det är inställt, jag orkar inte". Men när jag svänger in på parkeringen vid Lövhamnen och ser att det sitter flera andra "tanter" vid kajakboden och väntar så förstår jag att det inte finns någon återvändo.

Jag har bokat in mig på ett pass med "natur-tant-parkour" som arrangeras av Nynäs kajakuthyrning. Jag har varit nyfiken på begreppet tantparkour ett tag men inte riktigt vågat mig på att hoppa runt över bänkarna i centrum eller att svinga mig i några lyktstolpar, det är utanför min komfortzon.

Men vad är parkour egentligen för något?

Många är vi som sett ynglingar framför oss, unga som snurrar akrobatiskt i luften i urbana miljöer eller till och med genom riskfyllda hopp mellan byggnader. Det känns som att de tävlar om vem som kan göra det högst, längst och bäst.

Men parkourträning är varken tävlingsinriktad eller baserat på några poäng att vinna. Fenomenet grundades i Frankrike, av George Hébert, i syfte att träna soldater. Han hade på sina resor inspirerats av de flexibla, smidiga och tåliga afrikanska stammarna, och namnet kommer ifrån "parcours du combattant", som på svenska kan översättas till hinderbana.

Parkour går nämligen ut på att så smidigt och kontrollerat som möjligt ta sig an olika hinder i den befintliga miljön, på ett säkert och kontrollerat sätt oavsett de yttre omständigheterna. Man tar sig fram utifrån sina egna möjligheter och begränsningar. Det ska vara användbart snarare än att se vackert ut, stärka sinnet och ge styrka samt flexibilitet.

Syftet är att anpassa sig till varje hinder och varje omständighet, att medvetet konfrontera olika hinder snarare än att väja för dem. Risker ska beräknas och skador undvikas. Man bör sträva efter att vara sig själv och finslipa sina färdigheter för sin egen skull. Rotationer och volter utgör ingen fundamental del av parkour, eftersom de sällan är användbara när man skall forcera blockeringar. Men de kan användas för att det är kul eller om man vill träna på att förbättra koordination och kroppskontroll.

Vid Lövhamnen börjar jag med att berätta om min oduglighet och mina begränsningar och fler hakar på. Vi värmer upp på gräsmattan under ledning av Jesper Karlsson. Jag inser snabbt att jag inte behöver någon långärmad tröja för att hålla värmen men den åker på igen när myggen blir ettrigare. Frida Welin, som driver kajakuthyrningen och agerar fotograf för dagen, hämtar myggmedel som vi alla smörjer på och det visar sig vara högst nödvändigt. Däremot inser jag snart att min rädsla över att inte klara eller duga varit helt onödig när vi alla snabbt får upp flåset.

Vi går igenom två olika hopp, safety vault och speed vault. Jesper beskriver fler hopp och tekniker under den kommande timmen men då är jag så fokuserad på att utföra dem att jag glömmer bort vad de heter.

Jag märker snabbt att jag föredrar att slänga fram benet på den ena sidan, men det är viktigt att träna båda, för vem vet från vilket håll ett hinder uppenbarar sig.

"Det står väl inte i Mose lag att gamla käringar inte får klättra i träd!"

Vi tar oss fram på stigen och lär oss att hoppa tryggt över nedfallna träd och skrevor. Snart viker vi av in i skogen och eftersom det har regnat blir det extra viktigt att genomföra säkra förflyttningar från hala stenar till mossiga stubbar.

Jesper kollar hållfastheten på en stock och visar hur vi ska hoppa från den för att inte skada oss. Vi tar sats och landar stabilt och gör om momentet minst tre gånger för att vara säkra på att vi behåller rörelsen.

Jag känner mig inledningsvis både klumpig och lite pinsam, men det släpper snabbt. Alla vi som är med skrattar omåttligt och hejjar fram varandra under turen, samtidigt som vi lär oss mer och mer. Mina hopp är

inte snygga, landningar inte heller rena. Men jag jobbar vidare.

Vi hänger i en gren och hoppar från den till en stenhäll, glider, skuttar, springer vidare och ser längs vägen både utsikt och kantareller. Hela gruppen hoppar över nedfallna träd och kryper under dem. Någon ger sig till och med på att åla.

En i sällskapet klättrar upp på en gren och det gör att jag vågar mig på samma sak. Jag tänker på Astrid Lindgrens välkända citat "Det står väl inte i Mose lag att gamla käringar inte får klättra i träd!" Väl däruppe känner jag mig varken som käring eller tant, mer som ett barn som klättrat upp på något alldeles för högt och sen inte kommer ner. Men ner kommer jag och tänker noga på vad jag hittills lärt mig om hur man sätter i fötterna.

Timmen går fort och mot slutet vill man bara vara en liten apa som slänger sig runt bland grenarna som om de vore lianer. Men styrkan finns inte där, inte ännu. Sista biten kör vi "inte stöta marken" och tillbaka på parkeringen möts vi av en betongejder (formgiven av lokala konstnären Sam Westerholm). Hela gruppen funderar automatiskt på vilket sätt som ska användas för att ta sig över den. Vi kommer överens om att safety vaulten är den bästa och alla tar hoppet över. Paret som parkerat husbilen precis bredvid tittar ut och undrar vad alla dessa damer pysslar med – och vi bara skrattar. Jag kan ju inte säga det säkert, men tror att jag talar för oss alla när jag säger att vi som var där kommer att fortsätta med parkour i naturen utan att känna oss generade. Vi kommer att fortsätta vilja lära känna vår miljö och hitta nya sätt att navigera samt utveckla våra rörelsemönster i den. Ingen annan dikterar vad parkour eller en skogspromenad innebär.

Frida berättar att de drar igång nya naturparkour-pass till våren, när ljuset är tillbaka på kvällarna. Jag noterar detta och vill uppmuntra alla som kan att testa på denna form av skogspromenad. Man behöver inte definiera sig som tant, inte ens vara senior. Bara viljan finns att röra sig i naturen på ett nytt sätt.

På vägen hem lyser himlen vackert och min kropp och själ är full av endorfiner. Tänk att det kunde bli så bra, det som först kändes så dystert. Jag vet att jag ska göra det här igen och gärna i grupp ute på Lövhamnen.

OLE FORMAR LIVET & KONSTEN PÅ LANDSORT

TEXT INGMARIE WASS | FOTO OLA HEDIN

En vinterdag 1987 kom konstnären Ole Drebold till Landsort. Och här på Öja, som ön egentligen heter, blev han kvar. Landsort är den vackra fyren, för övrigt Sveriges äldsta, som markerar Stockholms skärgårds sydligaste punkt.

*”Jag har
alltid hållit
på med konst”*

Ole Drebold flyttade in i den nedlagda skolan på knappt 200 kvadrat. Lärarbostaden blev hans nya hem och skolsalen vägg i vägg en perfekt ateljé, ljus och rymlig. Här ute på Landsort trivs han och har plats att arbeta både med sina skulpturer och tryck.

Resan hit från Ankarudden tar en dryg halvtimme och bjuder på fri horisont och kala kobbar och skär. Ole möter upp i hamnen, promenaden till huset tar bara några minuter. Han pekar och berättar om ön längs vägen. Solen skiner, den sydliga vinden är måttlig och mild, men inne på hatthyllan skvallrar lovikkavantar, ullstrumpor och varma mössor om att vädret här ute i skärgården snart ska bli tuffare.

I köket väntar en nybakad äppelkaka och hemslagen vaniljsås. Intill står burkar med nykokt plommonmarmelad. Hemtrevnad råder med blommor i fönster och konst både på väggar och hyllor. En stor kontrabas och en gitarr står i ett hörn och Ole förklarar att han älskar musik men att han bara spelar när ingen annan hör på. Svag musik ur högtalarna förstärker trivseln i det ljusa rummet med utsikt mot havet.

På en vägg hänger många teckningar, porträtt han gjort som ung och porträtt hans barn en gång ritat.

– Jag har alltid hållit på med konst. Försörjt mig har jag gjort som bildlärare, men aldrig på heltid.

1987 fick han tips om att skolbyggnaden på Landsort var till uthyrning. Han åkte ut mitt i vintern för att titta och tackade ja.

Landsort är knappt fem kilometer lång och 600 meter bred, perfekt för strövtåg. Ole försöker få fisk också, förr drog han upp abborrar och flundror men nu är det väldigt dåligt med fångst.

De bofasta på ön uppgår idag till runt 20 personer. Somarmånaderna utökas invånarantalet till flera hundra.

Ole arbetar i olika material. Stenar i porfyr och diabas från Landsort, vit marmor från Stora Vika, trä och stål.

– Det låter och dammar när jag arbetar. Mycket arbete och slit och under skyddskläderna blir det svettigt. Det är en annan värld.

Från gårdsplanen med alla verktyg och maskiner leder en dörr in till ateljén. Den gamla skolsalen har stora fönster åt söder som låter ljuset flöda och är fylld med Oles konst i en imponerande bredd. Motiven är hämtade från naturen och djurriket, främst fåglar och hästar, men även människor.

Här finns en press för grafiska blad och många färdiga tryck att beskåda. De större alstren måste pressas för hand med en tesked. Ett mödosamt arbete som tar flera timmar.

– På sommaren kan jag arbeta ute med skulpturer men vintertid ägnar jag mig åt träsnitt och linoleumsnitt.

Precis som i bostaden råder en kreativ ordning och reda. På en hylla samsas små figurer böjda i metalltråd, skisser i miniformat till de stora tredimensionella skulpturer som Ole sedan bockar till i stål.

– Det tar sin tid, det ett hårt material att arbeta i och skulpturen ser olika ut beroende på från vilket håll man tittar.

Därför behövs de där små förlagorna, säger Ole och pekar mot hyllan med miniatyrerna i metalltråd.

När vi ses planerar Ole som bäst sin utställning i Konsthallen på Nynäshamns bibliotek, den som pågår just nu när 100% Nynäshamn kommit ut.

– Jag samlar på mina saker. När jag var ung ville jag bli klar och gå vidare alldeles för fort. Nu fullföljer jag tanken och gör klart. Är jag inte nöjd gör jag om eller förstör. Man gör så gott man kan och står för det, tittar inte åt höger eller vänster, det är totalt meningslöst. Det tar tid att själv se och tolka vad det är jag har gjort.

Ole är född och uppvuxen i Melbeck, en liten bondby i Tyskland. Här arbetade de flesta med lantbruk men i Oles släkt har många yrken med koppling till trä. Han berättar att slutleden "bold" i släktnamnet Drebold betyder "någon som gör något" och "dre" betyder trä, alltså "någon som gör något med trä".

– Jag har på så vis följt traditionen.

*”Drebold –
någon som gör
något med trä”*

Schackpjäs i storformat.

*”När vi ses
planerar
Ole som
bäst sin
utställning”*

Pappan hade en konstnärlig ådra, var en duktig tecknare och positiv när Ole ville börja på konsthögskolan. 1973 flyttade Ole till Lüneburg, en av få städer vars medeltida stadskärna klarade sig undan andra världskrigets bombningar. Härifrån pendlade han till konsthögskolan i Hamburg under fem år.

”Då rådde min lärare mig klokt nog att inte börja där andra slutat”

– Första året hade vi en professor som varit elev till bland andra Kandinsky och Klee, berömda konstnärer från Bauhausgruppen.

Ole fastnade för kubismen och försökte måla som Picasso och Braque, delade upp verkligheten så att man såg den från flera håll.

– Då rådde min lärare mig klokt nog att ”inte börja där andra slutat”. Jag fick gå en egen väg, började studera verkligheten. Farmor blev min supermodell, henne tecknade jag av mer än någon annan.

Mycket riktigt är det största porträttet på väggen i bostaden en teckning av farmor.

– När jag började med skulptur var läraren nästan aldrig närvarande. Främst lärde jag mig att inte slå mig på tummen.

”Stenar i porfyr och diabas från Landsort, vit marmor från Stora Vika”

”Jag har alltid tyckt om det nordiska”

År 1978 var de fem åren i konstskolan till ända och Ole sökte uppehållstillstånd i Sverige.

– Jag har alltid tyckt om det nordiska, reste i Danmark och vandrade i Norge, ända upp till Lofoten. Jag gick ensam från Abisko till Kebnekajse, 110 kilometer. Det var kallt och blött men fantastiskt, obegripligt vackert. Och jag fick se norrsken.

– Svenska höll jag på att lära mig när jag bodde hos min vän Sam Westerholm, bland annat med hjälp av hans då treåriga sons barnböcker som är jättebra när man ska lära sig ett språk. Tidningar var också bra. Och så hade jag elefantöron och sög i mig allt.

Sedan några år är Ole pensionerad från sitt deltidsarbete som bildlärare. Han har arbetet på grundskolorna i Vansta, Tallbacka och Gröndal, på Kyrkskolan i Sorunda, gymnasiet i Nynäshamn, samt på Ronna i Södertälje.

Han undervisade även praktiserande pedagoger i hur arbetet med bild kunde läggas upp.

Under flera år var han också lärare på kulturskolan i Södertälje och föreståndare för Grafiska verkstan som drivs av Södertälje konstnärskrets. Nu finns det mer tid för arbetet i den egna ateljén.

– Konsten är spännande och rolig, en forskningsresa som aldrig tar slut.

Välkommen in och välj bland alla våra tyger, färdigsydd gardiner & solskydd.

Vi erbjuder bl a också:

- Uppsättning gardinstänger/skenor
- Solskydd, t ex lamell- & rullgardiner
- Gardinsömnad efter dina önskemål
- Gratis konsultation och mätning
- Även lampor, pryglar & presenter

Din heminredningsbutik
Tygmans
f Tygmans Textil & Inredning

Mån-fre kl 10-18 • Lördag kl 10-15
Vår butik finns på **Centralgatan 6**
nära kyrkan i Nynäshamns centrum
Tel. 08-520 109 30 • tygmans.se

VI HJÄLPER ER ATT TA AVSKED

Begravning utan ceremoni, prisex:

Kista, Ängsro.....	2 190 kr
Omhändertagande (svepning och transport)...	3 900 kr
Byråarvode.....	2 900 kr
Summa inkl. moms.....	8 990 kr

Begravning med ceremoni, prisex:

Kista, Sandholm natur furu.....	5 790 kr
Omhändertagande (svepning och transport)...	3 900 kr
Byråarvode.....	3 800 kr
Representant vid ceremonin.....	1 900 kr
Summa inkl. moms.....	15 390 kr
Summa m. vitlaserad el. antikbrun kista..	16 390 kr
Annan kista, ex. Hovdala, Vila i frid.....	18 790 kr

Vita Liljan
BEGRAVNINGSBYRÅ

Stadshusplatsen 6,
Nynäshamn, 08-520 214 00
Västerhaninge, 08-500 213 33
Tyresö, 08-798 98 00

www.vitaliljan.se

Vi gör även hembesök utan kostnad och tar uppdrag i hela Stockholmsområdet.

NORDANRO

Vit-blå-beige eller sand-grå-grön?

När du beställer ett nytt kök får du välja bland tusentals färger. Dessutom får du välja på Nordens största urval av luckor, bänkskivor, vitvaror, blandare, diskbänkar och mycket fler saker till hemmet.

Välkommen till Elon Nynäshamn!

20%
rabatt!*

*Erbjudandet gäller när du köper ett Nordanro Premium och på utvalda bänkskivor. Gäller from 2023-10-09 t.o.m. 2023-12-03.

Elon Nynäshamn
Telivägen 2, Sjötelegrafan
149 41 Nynäshamn
Tel: 08 524 006 50

eLON

LORETO NJUTER AV LIVET I HÖGT TEMPO!

TEXT NICLAS AXELSON | FOTO NICLAS AXELSON & PRIVATA

*Loreto har alltid älskat hundar.
Matteo är en sprallig labradoodle på besök i hundsalongen.*

Loreto Jorquera Toro är en kvinna med många järn i elden. Hon driver hundsalong, håller dansklasser och är träningsinstruktör – allt i egen regi. Hon har också agerat ambassadör för hemorten Nynäshamn, då hon varit med i en av de filmer som kommunen producerat för att marknadsföra platsen. Där kan Loreto ses cykla i full fart genom landsbygden, ett tempo som hon trivs med att hålla i alla livets delar.

Vid dörren till verksamhetslokalen möter Loreto upp tillsammans med en sprudlande glad labradoodle när 100% Nynäshamn kommer på besök. Det är den bedårande unghunden Matteo som visar sin översvallande entusiasm och nyfikenhet. Han har precis fått ett skönt bad, följt av en välbehövlig pälsklippning och snart ska matte hämta hem den nyfrisade valpen.

Huset på Floravägen i Nynäshamn har tidigare inhyst såväl Konsumbutik som tryckeri, dåvarande Firmatryck. Sedan ett och ett halvt år tillbaka ryms här Loretos dans- och träningsstudio i ett stort rum och lite längre in i lokalen finns också hennes hundsalong samt kundmottagningen med tillhörande butik.

– Jag älskar att träna och jag älskar hundar, utbrister Loreto och det märks att hon trivs med att driva företag med inriktning på sina favoritintressen.

Loreto är ursprungligen från Chile och kom till Sverige i början av 2010-talet, efter att ha träffat sin dåvarande kärlek här på andra sidan jorden. Intresset för hundar började tidigt och i barndomshemmet fanns familjens tre egna pudlar att sköta om. Men det skulle snart visa sig bli fler fyrfotingar i huset, eftersom Loreto redan i unga år började ta sig an gatuhundar som fick följa med hem.

– Ofta var det små hemlösa valpar som matades med nappflaska, berättar hon.

Hon brukade förse valparna med rosett och tog dem i en korg till kyrkans söndagsmessa för att försöka hitta nya ägare bland församlingsmedlemmarna. Hela familjen engagerades i Loretos projekt, men ibland tyckte till och med de tålmodiga närstående att det blev lite för mycket av det goda. Som den gången när de hade två havande tikar hemma i huset och det visade sig bli sammanlagt 18 valpar att ta hand om samtidigt.

Dans och träning är ett annat stort intresse.

Besvarad kärlek.

– Alla fick ställa upp. Mina föräldrar hjälpte till med veterinärkostnader och butikerna i området, som kände till min syssla, brukade sponsra med köttbitar och lite annan mat. Så det gick!

Som tolvåring började Loreto dansa på balettakademi och det fortsatte hon med de följande sju åren. Efter avslutad skolgång gick hon vidare till en farmaceututbildning och fick anställning som säljare på ett större läkemedelsbolag i Santiago. På grund av ekonomiskt sämre tider i landet flyttade företaget så småningom från Chile och Loreto började i stället arbeta på en djurklinik där hon tog hand om läkemedelsavdelningen. Samtidigt fortsatte hon med dansen på sin fritid och undervisade barnklasser på helgerna. På djurkliniken fick hon utlopp för sitt stora hundintresse – och hittade en ny inriktning.

– Jag hade som hobby att frisera hundarna, både de som fanns i hemmet

och de som kom in till djurkliniken. Det var så roligt att jag bestämde mig för att gå en utbildning till att bli hundfrisör på riktigt också.

”Det var förstås svårt med språket i början”

De samlade erfarenheterna kom till nytta vid ankomsten till det nya hemlandet. Redan veckan efter att Loreto landat på svensk mark sökte hon och fick jobb på ett hunddagis i Nynäshamn.

– Det var förstås svårt med språket i början, men det gick bra ändå med engelska och kroppsspråk.

Väl i Sverige fortsatte Loreto att utbilda sig. Först genom att plugga svenska, sedan bokföring och redovisning med målet att så småningom kunna starta eget företag. Hon gick också flera kurser, bland annat för att bli träningsinstruktör (PT) och

fick tack vare det uppdrag på olika gym i stockholmstrakten. Parallellt har hon haft klasser med träningspass på de platser hon har bott i hemkommunen. Först i Ösmo, sedan i Sorunda och nu i Nynäshamn.

– I Sorunda har jag fortfarande en grupp som träffas regelbundet på bygdegården, säger Loreto.

För dryga året sedan gick ännu en dröm i uppfyllelse, när hon flyttade in med det egna företaget i lokalerna på Floravägen. Här håller Loreto nu flertalet av sina pass i spinning, core, styrkelyft, zumba, salsa, jumping, medicinsk yoga och mer. Hon har också vattengympa i simhallen på menyn. Sammanlagt brukar det bli ett tjugotal träningspass i veckan av olika slag.

– Förra året startade jag en seniorgrupp och de har blivit så populära att jag fått utöka med fler. Det är grupper med män respektive kvinnor mellan 60 och 80 år som kör allt från cirkel- och balansträning

Loreto lever ett aktivt liv såväl i sin yrkesroll som på fritiden. Affärslokalen rymmer både träningsstudio och hundsalong. Ibland får även katter hjälp med pälsvård.

FOTO NYNÄSHAMNS KOMMUN

till zumba och trampoliner. Efter träningspasset sätter vi oss runt bordet här i köket och fikar tillsammans. Det är den bästa stunden, säger Loreto glatt.

Att Loreto gillar rörelse och håll i gång har vi förstått vid det här laget. Men hon har ju också en helt annan rörelse att hålla i gång, nämligen den som hundfrisör. Här tar hon emot alla typer av jockey, både stora och små av olika raser. Hon erbjuder bland annat kloklippning, trimning, bad och frisering. Även en och annan katt finns i kundkretsen.

– Långhåriga katter behöver klippas minst en gång per år för att få bort tovor i pälsen, helst innan sommaren. Vissa raser kan också behöva friseras runt ansiktet.

”Hunden ska tycka att det är kul att komma hit”

Kunderna kommer främst från närområdet men ofta hittar också turister till salongen. Det händer inte sällan att även de mer långväga gästerna blir återkommande stamkunder.

– Ett par kommer till exempel från Linköping två gånger om året och tillbringar dagen i Nynäshamn medan jag tar hand om deras hund. En annan kund reser till Sverige från Frankrike varje sommar och passar då på att ta med sin lagotto hit till mig, berättar Loreto.

– Jag har underbara kunder som uppskattar mitt jobb, tillägger hon.

Beroende på ras och pälstyp kan klippning behövas vid två till fyra tillfällen årligen. Loreto lägger mycket tid på att hunden ska trivas och få den att känna sig trygg.

– Jag tar alltid bara in en hund åt gången i lokalen, om det inte är några kompisar som gillar att träffas eller om en ägare har två hundar som vill komma samtidigt.

Valpar med nyblivna hussar och mattar får alltid en introduktion för att komma i gång och skapa en bra relation.

– Hunden ska tycka att det är kul att komma hit! Allra första gången brukar jag bara sitta ner och prata med ägaren över en kopp kaffe medan hunden får leka runt och upptäcka lokalen så att vi lär

känna varandra. Vid nästa besök kanske jag klipper lite grann för att den ska börja vänja sig vid ljudet av maskiner och saxar. Först vid tredje mötet brukar vi genomföra hela proceduren.

Trots att Loreto är en sådan genuin hundälskare har hon ingen egen vovve för närvarande. Hemma i bostaden i Nynäshamn finns i stället en katt.

– Jag kallar honom för ”Surgubben”, skrattar Loreto.

Dottern Camila har hunnit fylla 21 och flyttade hemifrån för länge sedan. Hon bor idag i Göteborg, där hon har pluggat marinbiologi och nu utbildar sig till att bli sjökapten. Loreto åker ofta till västkusten för att umgås med sin dotter.

– Vi gör många roliga saker tillsammans. Vi gillar båda att dyka i havet, åker på resor till olika platser och nyligen provade vi på att hoppa fallskärm. Det vill vi göra igen!

På västkusten har Loreto också inlett ett samarbete med Landvetters hundcenter, dit hon återkommer för att jobba några dagar varannan månad. Där får hon utlopp för talangen att göra fina frisyrier till utställningshundar. Med sina 20 års erfarenhet i yrket fick hon nyligen frågan om hon ville starta en hundfrisörutbildning i Göteborg.

– Så nu ska jag pendla lite mer och vara lärare där till hösten, berättar hon.

”Jag är glad och njuter av livet”

Hemma i Nynäshamn håller Loreto också återkommande utbildningar, i såväl dans och träning som hundskötsel. Bland annat arrangerar hon valpkurser för nyblivna hundägare i samarbete med en kollega som är erfaren hundcoach.

Som om allt detta inte vore nog är hon nu också i färd med att lära sig köra motorcykel. Målet är att kunna åka motocross ute i terrängen. Frågan är hur hon hinner allt och varifrån hon får sin energi?

– Det är många som brukar fråga mig om det, skrattar Loreto.

– Jag vet faktiskt inte, jag bara är sådan. Jag är glad och njuter av livet!

KRÖNIKA

OVETT, RIKSDAGAR & ANDRA TANKAR!

Tusenkonstnären och livsnjutaren Niklas Liljehammar delar med sig av sina betraktelser som krönikör i 100% Nynäshamn.

Jag kan nog med all sannolikhet säga att den här historien började med att jag letade efter en lägerplats som jag blev visad till för länge, länge sedan men som jag därefter faktiskt inte har hittat tillbaka till.

Jag har i och för sig inte letat så frenetiskt efter den, men då och då undrat om jag skall försöka hitta dit igen för det är ju fint att ha något att längta till också. Så nu när jag så träffar Bengt i Andra så passar jag på att fråga.

Han vet precis vad jag pratar om och tar fram en karta där han märker ut exakt var den här lägerplatsen finns.

Man blir glad.

Vi fortsätter ju såklart att prata där vi står mitt i den där helt trolska miljön av tät skog och djupa dalar med porlande bäckar i botten. Mitt i allt det där igenvuxna skymtar man en gammal bro.

De fina gamla pollarna har varsamt lagts åt sidan.

Fantasin får sig här ett glädjeskutt och Bengt tar mig med på en sådan där underbar resa som man lätt kan bära med sig länge därpå.

Hans farfar Klas kom hit 1926 med sin hustru och tre barn.

Som utbildad trädgårdsmästare var det lätt att fortsätta sin bana med odling på platsen, fylld av grönsaker och drivbänkar. Då och då kom Moa Martinsson för att handla iklädd stråhatt och blommig blus, ibland med en signerad bok under armen.

SORUNDA KYRKA 21 december kl 19.30

Biljetter: nortic.se/ticket/event/49014

Arrangör: Jarl Konsult AB, 0708-104545

Ofta fick det bli häst och vagn fullastad med grönsaker med färd ned mot Nynäshamn där grönsakerna såldes på Malmtorget. Här fanns också många andra mycket omtyckta aktörer bland försäljarna, såsom till exempel Otto i Björsta.

Hästen fick snällt stå bunden vid det träd som stod på sandplanen där Willys idag ligger.

Klas hade mängder av stamkunder på torget som försågs med jättefina morötter, rödbetor, sallad, rädisor, potatis och ibland till och med gurkor. När augusti så småningom stormade in försåg han även Nynäshamnsborna med nyfångade kräftor från Styran, helst färska levande men även kokta minsann.

Många tyckte att Klas morötter var fantastiska, han kunde dessutom knyta ihop dem i knippen som blev väldigt stiliga och tilltalande.

Även Konsum i Ösmo, som då fanns strax intill järnvägsstationen, försågs med grönsaker.

Vintertid hände det ibland att man skidade från Malmtorget hem till Andra och det var liksom inte mer med det.

Det här känner jag ju igen från min egen farfar som bodde i Ristomta och cyklade till jobbet i Nynäshamn varje dag. Inget konstigt på den tiden.

Gör man samma sak i dag så betraktas man ju som en sådan där sportmänniska eller nåt.

Näväl, bron stod stolt färdig i november 1934 och i ett brev som Moa Martinsson skrev till sin son Tore den 16 november samma år kan man läsa att "Harry har kostat på en ny cementbro borta vid Andra och bönderna håller på att tappa andan!".

Harry bidrog med pengar men själva grovjobbet utfördes bland annat av Moas son Erik.

Bengt läser vidare i sin fars anteckningar att "Bron i Andra som författaren Harry Martinsson skänkt åt bönderna blivit färdig och trots ovett och riksdagar blev den riktigt stilig".

Oj vad jag trivs bra med dessa gamla uttryck! Ovett och riksdagar! Jo, det var livat på den tiden minsann!

Glad i hågen och lite påfylld av mer lärdom om mitt älskade södra Södertörn far jag hemåt efter denna fina arbetsdag. Och ja, vägen vi byggde blev fin den med. Utan ovett och riksdagar så vitt jag vet.

100%
NYNÄSHAMN

100% Nynäshamn är ett lokalt magasin som delas ut till hushåll och företag i hela Nynäshamns kommun samt på Muskö. Våra sommarutgåvor delas även ut till fritidshus.

Om utdelningen uteblir är vi tacksamma att du meddelar oss genom att skicka e-post till info@100nynashamn.se eller ringa utdelaren SDR 08-504 105 50 (telefonanmälan gäller hushåll, för företagsutdelning anlitas Postnord.)

Magasinet finns även att hämta i våra tidningsställ på många platser i kommunen (butiker, turistbyrån med flera).

Välkommen att kontakta oss till info@100nynashamn.se

I VÅTT OCH TORRT

Allhelgonahelgen

Kyrkogården: Öppet hus 4/11 kl. 10-17

Nynäshamns kyrka: Minnesgudstjänst 4/11 kl. 18.

Högmässa 5/11 kl. 11.

Läs mer på vår hemsida:
[www.svenskakyrkan.se](http://www.svenskakyrkan.se/nynashamn)
/nynashamn

Bild: Johannes Frandsen/ Ikon

Svenska kyrkan
NYNÄSHAMNS FÖRSAMLING

Härliga höstutflykter & bekanta besöksmål

LÖVHAGEN

Det lättillgängliga friluftsområdet i södra delen av Nynäshamn är ett paradiset för naturälskare året om. På Lövhagen finns ett flertal slingor att vandra, längs vatten och i skog. Vikar man in på en stig finns nya upptäckter att göra. Knappelskär är en vacker plats att stanna till på för att njuta av havets vågor och utsikten mot den fjärra horisonten. Så här års håller Lövhagens café öppet på helgerna, där man kan värma sig med något gott.

FISKEHAMNEN

Efter sommaren råder ett lugnare tempo på platsen, som under högsäsong kan betraktas som stadens stora turistmagnet. Men här i Fiskehamnen sjuder det av liv på olika sätt året runt, med bland annat skärgårdstrafikens båtar som anländer till bryggorna och folk som strosar längs kajen. Flera restauranger, samt rökeriet förstås, håller igång verksamheten och i hamnbodarna har Skärgårdscaféet öppet under alla årstider.

RINGVÄGEN RUNT

Ringvägen, eller Strandvägen som den ju egentligen heter, är vacker oavsett årstid och kanske Nynäshamnarnas allra populäraste promenadstråk. "Ringvägen runt" är den vanliga benämningen på slingan som är cirka 5,5 kilometer lång och kan avverkas till fots eller på hjul. Längs strandlinjen kan den som vill också passa på att använda träningsredskapen som står utställda i vad som kan vara Sveriges längsta utegym.

KÄRINGBODA

Naturreseptatet Käringboda erbjuder vacker och välbevarad skärgårdsmiljö på fastlandet, vilket gör att det är enkelt att ta sig hit med bil eller buss. Därefter är det vandring som gäller, på grusvägar längs betesmarker och skogar samt utmärkta leder över stock och sten. Från Vinsberget kan man njuta av utsikten långt över det omgivande landskapet och klara dagar går det till och med att skymta ända ut till Landsorts fyr.

HÖSTEN KAN BJUDA PÅ sköna dagar oavsett väderlek. Dagar med lite värmande solsken lämpliga för utomhusaktivitet eller ruskigare förhållanden när mysiga stunder inomhus passar bättre. I båda fallen finns möjlighet att hitta på aktiviteter av olika slag i vårt närområde. De finns så gott som

bakom varje hörn för den som söker och en utflykt behöver inte heller vara långt borta. Bara att ta en fika eller äta något gott på lokal kan förgylla vardagen. Eller att ge sig ut på en långpromenad i bekväma skor. En tur på cykel i oktober är ett annat alternativ. Besöka någon bekant plats man gillar att vistas på

eller kanske våga pricka av ett oprövat mål på kartan. Det finns så mycket att upptäcka i vår kommun, året om, och hösten är en utmärkt tid för att utforska utbudet. Här vill vi ge några förslag på saker att göra. Passa på att njuta av den vackra och färgsprakande årstiden som vi har framför oss!

LANDSORT

Ön Öja är en magisk plats som är tillgänglig för besök året om. Från Ankarudden går Waxholmsbolagets båtar med några avgångar per dag i båda riktningarna. Här på skärgårdens sydligaste utpost finns bland annat Sveriges äldsta fyr från 1600-talet och mycket annat att upptäcka. Svedtiljas håller öppet på helgerna (dock ej höstlovsveckan) men kolla upp alla tider innan avfärd för säkerhets skull.

GÅRDSBUTIKER

I Nynäshamns kommun finns fler gårdsbutiker som säljer produkter från den egna gården och ofta även från närliggande småskaliga verksamheter, som kött, ägg, grönsaker, ostar, honung, bröd och mer. Bland dessa finns Kängsta gårdsbutik, Fållnäs viltbod, Lilla Grödby, Nynäs gård ekologiskt, Djursnäs viltbod, Nible & Säby gårdar (mjöl) och Björknäs gård. På Muskö kan man hitta Sött & salt, Muskö trädgård samt Muskö gårdsbutik.

BIBLIOTEKEN

På hösten kan det vara skönt att krypa upp i soffan eller fätöljen med en intressant, spännande och/eller rolig bok att läsa. Då kan ett besök på något av kommunens bibliotek vara en bra början, och de finns att hitta till i såväl Nynäshamn som Sorunda och Ösmo. Med ett lånekort kan du välja bland tusentals titlar, såväl böcker som filmer. På Nynäshamns bibliotek finns dessutom en konsthall med återkommande utställningar att ta del av.

VÄSTERBY

I den norra delen av vår kommun finns Västerby bygdegård med tillhörande trädgård. Här inryms ett café som drivs av Sorundabagaren, där det erbjuds bakverk, smörgåsar, pajer och soppor. I det lilla röda huset intill bygdegården håller Västerby hantverksstuga till, en trivsamt konst- och hantverksbutik med produkter som skapats av lokala entusiaster från närområdet. Båda håller öppet på helger, caféet flera dagar i veckan.

LILJEHAMMAR *bjuder upp till dans* MED ORD

TEXT & FOTO NICLAS AXELSON

MÅNGSYSSLAREN OCH LOKALA profilen Niklas Liljehammar – inte minst uppskattad krönikör här i 100% Nynäshamn – kan nu lägga både författare och poet till den digra meritlistan. Niklas har givit ut flera häften med sina berättelser tidigare, men nu blir det för första gången en ”riktig bok med hårda pärmar” som han själv uttrycker det. Några av texterna har publicerats förut, men med boken vill han ge dem ett sammanhang och en röd tråd. Här bjuds på sinnesstämningar för både ögon och öron.

”Vals för Johanna” är i huvudsak en diktsamling där Niklas texter illustreras i samklang med både bilder och musik. Ett dussintal av dikterna har blivit tonsatta och spelats in tillsammans med lokala musiker på en CD som medföljer i bokens omslag. Inför utgivningen frågade Niklas också ett antal konstnärer om huruvida de kunde tänka sig att illustrera texterna utifrån sin egen respektive känsla – och det ville de gärna. På varje uppslag finns en tillhörande bild som fångar författarens skriftliga stämningar, där flertalet texter som sagt är i diktform medan några avslutande kan beskrivas som sagor eller noveller, kort och gott berättelser baserade på Niklas minnen, tankar och erfarenheter. Samt förstås kryddade med anekdoter, finurlig humor och en gnuttu livlig fantasi, så som brukligt är när vi får följa med på hans filosoferande över tillvaron. Alltsammans med glimten för ögat.

Liljehammars tänkvärda tankevärld är fylld av naturupplevelser, djurliv och mänskliga förehavanden, hämtade ur såväl det verkliga livet som det drömskt fabulerade och där gränserna dem emellan ofta är flytande. I Niklas närvaro behagar ibland en och annan liten vätt eller dansande älva dyka upp ur skogsbrynets dimslöjor och blir till verkliga väsen bland naturens under och förunderliga mystik.

Ett litet smakprov ur ord- och tonekvilibristens samling är döpt till ”Den krokiga stigen”:

Om du inte trivs på din krokiga stig.

Inte tror på sagor och sägen.

Lyss till ett råd från mig!

Och gå istället på motorvägen.

Till bokens utgivning har Niklas haft stor hjälp av bland andra Ola Alm på det anlitate tryckeriet och i den lokala studion har Johan Bökman rattat tekniken och producerat musiken – för att bara nämna några av alla dem som medverkat. I Nynäshamn finns ”Vals för Johanna” exempelvis till försäljning i begränsad upplaga hos Klackenbergs bokhandel.

– Det jag hoppas uppnå är att läsaren och lyssnaren låter fantasin få ta plats och bygga upp sin egen film där inne någonstans, sammanfattar Niklas sitt verk.

MOTA HÖSTMÖRKRET MED VITA DUKEN

HÖSTEN ÄR EN PERFEKT ÅRSTID för att sjunka ner i en skön fätölj och låta sig roas av en bra film. Det kan man med fördel göra på biografen Vågen i Nynäshamn, där ett flertal nya filmer visas upp på salongens vita duk i höst. Här är utbudet som annonserats under de närmaste veckorna.

Söndag 8 oktober 18.00

GOLDA

Oscarsbelönade Helen Mirren gestaltar Israels tidigare premiärminister Golda Meir.

Onsdag 11 oktober 19.00

EXPEND4BLES

En ny generation stjärnor ansluter sig till världens främsta actionhjältar i ett adrenalinfyllt äventyr.

Söndag 15 oktober 15.00

TROLLS 3

Poppy och Kvist är tillbaka i det animerade äventyrets tredje del från Dreamworks.

Söndag 15 oktober 18.00

TILLSAMMANS 99

Lukas Moodyssons uppföljare till tidigare succéfilmen, där kollektivet från 1975 återförenas 24 år senare.

Onsdag 18 oktober 19.00

HÖSTLÖV SOM FALLER

Vinnaren av jurypriset i Cannes 2023 har beskrivits som en värmande filt i en kall värld.

Söndag 22 oktober 18.00

KARUSELL

Svensk skräckis om en drömnatt på Liseberg som snabbt förvandlas till en mardröm.

Söndag 29 oktober 15.00

NELLY RAPP - DÖDENS SPEGEL

Svensk äventyrskomedi om Nelly, Valle och hunden Londons sökande efter Dödens spegel.

Lördag 4 november 19.00

OM ATT VÅGA FLYGA

Maria Lundqvists succéframställning visas nu i specialkomponerad version för bio.

E-e-e-e-mil!!!

Sveriges älskade busgosse firar 60 år med jubileumsföreställning

EMIL I LÖNNEBERGA, pojken som gjorde flest hyss av alla i hela Småland, firar 60-årsjubileum – och då blir det kalas! Det har hunnit gå sex decennier sedan Astrid Lindgrens första bok om Emil i Lönneberga publicerades och 2023 är ett jubileumsår där den småländska bondsonen uppmärksammas på olika sätt. En del av det stora firandet är ”Emil i Lönneberga – 60 år av hyss”, en allsångsteater för hela familjen. I föreställningen varvas berättelsen om Emil med kända sånger som ”Du käre lille snickerbo”, ”Hujedamej sånt barn han var” och ”Idas sommarvisa” – och alla i publiken välkomnas att sjunga med i de populära visorna!

Lördag den 14 oktober kommer den cirka 45 minuter långa föreställningen till Nynäshamns Folkets hus, där den spelas klockan 13.00 på Vågen. Hyllningen till Astrid Lindgrens älskade karaktär arrangeras av Folkets Hus och Parker i samarbete med United Stage, UMG Kids och Astrid Lindgren aktiebolag. Biljetter förbokas via Folkets hus hemsida.

©THE ASTRID LINDGREN COMPANY™/BILDMAKARNA BERG/BJÖRN BERG

MER PÅ GÅNG I HÖST

Mer information och fler evenemang hittar du i Nynäshamns kommuns evenemangskalender, nynashamn.se/uppleva/evenemang, och förstås även i många av reportagen som kommer med 100% Nynäshamn. *Reservation för ändringar.*

Ole Drebold visar skulptur, träsnitt och linoleumsnitt på Nynäshamns konsthall på Stadshusplatsen 3. Pågår t o m 21/10.

Höstmarknad i Godsmagasinet, Nynäshamn. Öppet 20-22/10, 27-29/10 och 3-5/11 klockan 10.30-16.00. Därefter akvarellutställning 10/11-19/11.

Utställning av Lisa Olén och Malin Qviberg på Konstpoolen i Nynäshamn till och med 18/10.

14/10 Fågelstationen på Landsort erbjuder guidad tur om fågellivet i Stockholms södra skärgård. Startar klockan 11.00, biljettköp på plats. Även 21/10, 28/10, 4/11.

15/10 Orgelkonsert i Nynäshamns kyrka klockan 16.00. Eskil Lindbäck framför tonsättaren Fredrik Sixtens verk.

20/10 Bryggerivisning med guidad tur och provsmak på Nynäshamns Ångbryggeri klockan 19.30-22.00. Förköp av biljetter. Även 18/11.

20/10 Magnus Betné utforskar nytt stand up-material i föreställningen Work in progress på Folkets hus i Nynäshamn klockan 19.00. Förköp.

21/10 Janne Bark ställer ut sin konst på Kontpoolen i Nynäshamn. Vernissage med livemusik klockan 12.00-13.00 och öppet till klockan 15.00. Pågår till den 8/11.

21/10 Föreläsning av historieforskaren Kalle Bäck på temat torparliv klockan 13.00-16.00 i Nynäshamns Folkets hus. Biljettköp.

21/10 Psalm-sing-along i Ösmo kyrka klockan 16.00 då församlingen bjuder in till psalmfestlördag.

22/10 Barnmusikal med Babblarna klockan 11.00 på Vågen i Nynäshamns Folkets hus. En färgglad och interaktiv föreställning. Förköp av biljetter.

25/10 Jazzkväll med konsert av bandet Sound of Elliot och sång av Viveca Elliot från Nynäshamn. Arrangeras av föreningen JIN klockan 19.00 på Folkets hus i Nynäshamn. Biljettköp på plats.

25/10 Måns Möller tar åter plats på stand up-scenen med en helkväll i humorns tecken. Klockan 19.00 på Vågen i Nynäshamns Folkets hus. Förköp av biljetter.

26/10 Tjejkväll på stan arrangeras av Nynäshamns stadskärneförening. Butiker med flera verksamheter har öppet klockan 17.00-20.00 med erbjudanden. Eftersamling på Folkets hus med utlottningar och mingel.

27/10 Författarbesök av Nathan Hamelberg som pratar om Sagan om ringen, Tolkien och fantasy i största allmänhet, klockan 17.00 på Nynäshamns bibliotek. Fri entré.

11/11 Arkivens dag är ett arrangemang som hålls i hela Sverige och Nynäshamns bild- och folkrorelsearkiv kommer att vara öppet klockan 11 till 14 på Nynäshamns bibliotek.

17/11 Stand up med komikern Melody Farshin och hennes föreställning Tre streck på Vågen i Nynäshamns Folkets hus klockan 19.00. Biljettköp.

18/11 Lördagsmusik klockan 16.00 i Ösmo kyrka på temat ”En stund på jorden” med popmusik av kvinnliga upphovs personer.

Kryssningstur i höstsäsong

				FRIVILLIGORGANISATION SOM RÄDDAR LIV		SPELLOKAL	↓ DET ÄR ETT KALL FÖR EN DEL	VAR KRYSS FÖR CAESAR	STYMPAD BILDSTOD	HAR GOTT OM HASTKRAFTER		
				BÄST ATT GÖRA SIST								
				OXDJUR I NÖRR						BOKASNA SKJUTER UPP SAKER		
				→ ÖPPNINGSFRASTECKNA							IAKTTA MAKA I GÖTEBORG	
									DEN GÅR PÅ EN FOT TRÄFFAS			
					HAR VI 21 I SVERIGE				KAN INTE BESTÄMMASIG			
↓		MÅL FÖR MÅNGEN RESENÄR PASTEJ	INNEBÄR FLER ÄN EN	TALLIUM	↓ GJORDE FLYGANDE TUNNAN	AMBITIÖS I ÖVERKANT	DEN LIGGER LÄNGRE NORRUT	RYGGSLUT	TAR OFTA DOMINANT TRAKT	↓		
									PRONOMEN VIDA KÄND			
→					KALL PRATA STRUNT			RAKANAR KEMIST MED		BRÄDDFULL		
SJUNGA GLATT I BITAR			ROYEN SLASKTIDNING					HÅLLER SIG EJ I SKINNET VRÄNG				
MÅNGEN I BELGRAD				LYFTA LUREN LIGGER TIKRIT I				STARK LÅNGTAN				
SÄTTER I JORDEN		ANTAGET TILLTAL GICK PÅ TRE HJUL					STICKA TILL URMOR			KAN DRAS ÅT		
STICKSPÄR					OSTMÄSSA ÄR PÅ HUGGET			FILMAT LEJON HÄSTRÖRELSE				
→			GRUNKA BOTTENGÖRA	↳		KAN VARA BÄRANDE PÅ ALERTEN			SJÖFÅGEL MÅRDJUR			
DÄCKMATERIAL				AGGLIK KAN BRISERA				TRUMPET-OPERA PÅBUD		SÄMRE FUNKTION		
HÄNGS PÅ KROK		LÄTT-FOTADE HATTYP					SÖVANDE ORD		TA SIG FRAM MED BÅT ÄGA RUM			
↳			SAKNAR MATTA				LOKAL MED KLASS SÄNDER					
SVÄNG PÅ SJÖN			BESÄTTNINGEN				↳			SVANTE DREJENSTAM		
HÖRS VID OSÄMJA					MÄTT SOM GAS		LÄNGRE SKUTT					

Lös gärna vårt korsord när du får en stund över. Eller våra sudoku, genom att placera ut siffrorna 1-9 på spelområdet så att varje siffra bara finns en gång per rad, en gång per kolumn och dessutom bara en gång per större ruta.

Facit på förra numrets klurigheter hittar du här nedan. Lösningar till denna utgåvas korsord och sudoku publiceras i kommande nummer av 100% Nynäshamn, som då även finns tillgängligt på 100nynashamn.se

TRIOLOGI	R	BYTE	A	TAUBE	HAR	HÄNGER	HALV	DYRKAD	L	SMILÅ	L	RAG-	K	U
↓	G	Ö	R	I	N	G	E	T	F	R	U	K	T	L
BEN	A	R	E	N	A	N	S	A	F	T	A	BÖR	Ö	S
INGEN	N	A	N	O	M	E	T	E	R	LÄRKLAT	KAN	KAN	S	Ä
E	D	N	A	N	T	O	A	D	V	E	N	T	F	O
DAME	A	T	A	S	A	N	O	R	A	K	S	K	F	O
Ä	L	P	T	A	S	A	N	O	R	A	K	S	K	F
LÄTTSAS	F	I	L	M	A	R	S	I	L	O	S	K	A	R
DECKAR	R	E	A	G	E	R	A	R	A	L	L	I	S	T
SEC-	L	A	N	G	E	R	A	R	K	J	U	L	Ö	L
M	Y	T	R	Ä	K	A	R	Y	A	R	K	I	K	G
R	E	D	A	R	E	V	A	T	T	N	A	R	U	T
A	R	N	E	N	A	R	N	A	A	B	B	A	A	B

Årets sista nummer i november

Ännu återstår många sköna höstveckor, men nästa gång vi ses står julen för dörren igen. Ett nytt nummer av 100% Nynäshamn kommer under vecka 46, i slutet av november. Årets sista utgåva blir då laddat med vinterläsning inför stundande advent, jul & nyår. Alla tidigare utgåvor finns också att läsa i vårt digitala arkiv på www.100nynashamn.se.

Här hittar du 100% Nynäshamn

Om du som bor i utgivningsområdet av någon anledning inte har fått det lokala magasinet i brevlådan, eller är här på tillfälligt besök, kan du hitta ett eget exemplar i något av våra tidningsställ på flera platser i kommunen.

OBS! Våra ställ på köpcentrumet Sjötelegrafan har nu flyttat in till Elon och Ica Maxi.

- Magasinet finns att hämta på dessa platser:
- Coop, Nynäshamns centrum och Spångbro/Sorunda
 - Elon och Ica Maxi i Sjötelegrafans köpcentrum
 - Fastighetsbyrån, Fredsgatan 4A
 - Folkets hus och Nynäshamns bibliotek, Stadshusplatsen 3
 - Ica Supermarket och apoteket i Ösmo centrum
 - Nynäshamns besökscenter, Gästhamnen
 - Nynäshamns kommuns kontaktcenter, Stadshusplatsen 1
 - Willys, Nynäsvägen 19-21
 - Ösmo Plantshop
 - Ett flertal butiker, hotell, restauranger och caféer etc. Finns även i digital version på www.100nynashamn.se

Vi fyller på med tidningar fortlöpande, men reservation för att de ibland hinner ta slut i tidningsställen.

SUDOKU LÄTT

2	5			3		1		
	7	4	2	6				
		6	1			7		4
	4					6	1	5
5	3						8	
		9		8	2	4		
		6		8	2			
			6		5			
9	2	1		4				5

FÖRRA NUMRETS LÖSNINGAR

SUDOKU LÄTT

4	2	1	5	8	3	9	7	6
5	9	7	6	1	4	2	8	3
3	8	6	2	7	9	4	1	5
7	5	3	4	9	8	6	2	1
6	4	2	7	5	1	3	9	8
8	1	9	3	6	2	7	5	4
2	7	8	1	4	6	5	3	9
1	3	4	9	2	5	8	6	7
9	6	5	8	3	7	1	4	2

MEDEL

3	6	4	5	9	2	8	7	1
7	9	8	1	4	3	6	5	2
2	1	5	8	6	7	3	4	9
5	8	1	2	7	4	9	3	6
4	2	9	6	3	1	5	8	7
6	3	7	9	8	5	1	2	4
8	4	3	7	1	9	2	6	5
1	5	6	4	2	8	7	9	3
9	7	2	3	5	6	4	1	8

SVÅRT

8	2	5	4	6	9	1	7	3
3	6	1	7	2	5	4	8	9
7	4	9	1	8	3	6	2	5
6	8	3	5	9	7	2	1	4
1	9	2	3	4	6	7	5	8
4	5	7	8	1	2	3	9	6
9	3	6	2	7	8	5	4	1
5	7	4	9	3	1	8	6	2
2	1	8	6	5	4	9	3	7

MEDEL

			6		8		9	2
		8	4					
				2	1			7
2					9		6	
		6	8		4	3		
			5					4
	3							1
1							2	7
								5

SVÅRT

1				9				
		2					3	
			7	8		5		
	7							2
	2			3		7		
6		5						
	3				8			1
							9	4
			9	4	2	5		

DITT LOKALA TRYCKERI I NYNÄSHAMN
HAMMARHAGSVÄGEN 26, 08-447 63 50
WWW.MIXGRAFISKA.SE

CopyOdd

EN DEL AV MIX GRAFISKA

DITT LOKALA TRYCKERI I TYRESÖ
ANTENNVÄGEN 2, 08-798 30 70
WWW.COPYODD.SE

Vi producerar ett brett urval av trycksaker. Är du på jakt efter profilmaterial, flyers, foldrar eller visitkort. Etiketter på rulle, affischer, rollups, skyltar och bildekor.

Vi hjälper er med allt från idé till färdig produkt. Vi är även specialister på print och skanning av ritningar.

Kontakta oss för mer information.

Välkommen till din nya tandläkare i Nynäshamn!

I september öppnade tandläkare Jenny Zachrisson sin klinik tillsammans med tandhygienist Ingela Engberg.

Vi är en nybyggd klinik i Nynäshamn där kvalitet och personligt bemötande står i fokus. Med över tjugo års erfarenhet tar vi oss tid att lyssna på dina önskemål så att du ska känna dig trygg och väl bemött vid dina tandvårdsbesök. Vi hjälper dig med all typ av tandvård och hit är hela familjen välkommen.

Vill du bli patient hos oss eller är du helt enkelt nyfiken på att veta mer om mottagningen? Besök gärna vår hemsida genom att scanna QR-koden!

 PRAKTIKERTJÄNST

Telivägen 8, 149 41 Nynäshamn
08 511 703 33
info.skargardstandlakarna@ptj.se

Störst av en anledning!

Fastighetsbyrån är det **ledande mäklarföretaget** på den svenska bostadsmarknaden.

Vi är också **störst lokalt** med flest genomförda affärer på hemmaplan.

Kontakta oss för att få veta mer inför en av livets viktigaste affärer!

Krister Florin, 070-511 52 29
krister.florin@fastighetsbyran.se

Jenny Wiklund, 076-871 90 92
jenny.wiklund@fastighetsbyran.se

Jasmine Ståhl, 073-658 52 25
jasmine.stahl@fastighetsbyran.se

Henric Wickholm, 072-174 55 17
henric.wickholm@fastighetsbyran.se

Camilla Martinsson, 072-342 67 52
camilla.martinsson@fastighetsbyran.se

Oskar Gullström, 076-007 78 80
oskar.gullstrom@fastighetsbyran.se

Fastighetsbyrån Nynäshamn, Fredsgatan 4A, tel. 08-520 274 84

Fastighetsbyrån

